

ВКС: Щом липсва отбелязване в регистъра за извършената заверка на подпис, дата и/или съдържание на пълномощното, нотар. удостоверяване е нищожно, дори подписът да е истински

Решение №414/2014/01.04.2015 по дело №4813/2014 на ВКС, ГК, IV г.о.

Производството е по реда на чл. 80, ал. 3 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност /ЗННД/.

Образувано е по жалба от нотариус К. П. - Г., подадена чрез адв.Л.П., против решение от 27.06.2014 год.на Дисциплинарната комисия на Нотариалната камара на Република България, постановено по дисциплинарно дело № 9/2014 год.,с което на нотариус К. Й. П. - Г., вписан в регистъра на Нотариалната камара под рег.№ ***, с район на действие – РС - Русе, на основание чл. 75, ал. 1, т. 3 ЗННД е наложено дисциплинарно наказание „предупреждение за лишаване от правоспособност”, за извършени нарушения на чл. 590,ал.2 ГПК във вр.чл.5,ал.1,изр.второ и чл.7,ал.1 от Наредба № 32 за служебните архиви на нотариусите и нотариалните кантори, при нотариални удостоверявания на пълномощно с удостоверяване на подпис под рег.№ 0334/17.02.2014 год. и удостоверяване на съдържание под рег.№ 0335, том1, акт № 016 от 17.02.2014 год.,съгласно служебния й архив,което пълномощно е било подписано от упълномощителя пред нотариуса през 2013 год.,а е записано в общия регистър на нотариуса на 17.02.2014 год.

В жалбата се твърди,че дисциплинарното производство е недопустимо и следва да бъде прекратено,тъй като жалбата не е подадена срещу нотариуса и няма характер на сигнал по ЗННД за образуване на дисциплинарно производство,както и не са налице кумулативно изискуемите предпоставки на чл.74,ал.1 ЗННД за дисциплинарна отговорност.По същество на наложеното дисциплинарно наказание се навежда оплакване за неправилно възприемане на фактическата обстановка от дисциплинарния състав,тъй като няма нарушение на ЗННД и Устава на НК – пълномощното е съставено в предвидената от закона форма;от момента на подписването му до момента на заверката му няма промяна във волята на упълномощителя,а действията на нотариуса не са ощетили упълномощителя.Моли производството да бъде прекратено като недопустимо или да бъде отменено наложеното дисциплинарно наказание като неоснователно,а алтернативно да се измени дисциплинарното наказание .

Ответникът по жалбата - Нотариалната камара на Република България оспорва жалбата като неоснователна и пледира за оставянето й без уважение,а обжалваното решение – в сила.Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Върховният касационен съд, състав на Четвърто гражданско отделение,като разгледа жалбата, взе предвид становищата на страните и с оглед правомощията си по чл.80,ал.3 ЗННД установи следното :

Жалбата е подадена от надлежна страна срещу подлежащ на обжалване пред ВКС акт на състав на Дисциплинарната комисия на Нотариалната камара на Република България, в срока по чл. 80, ал. 1 ЗННД и е процесуално допустима.

Неоснователно е оплакването за недопустимост на дисциплинарното производство.Съгласно чл.65, ал.1, т.8 ЗННД Съвета на нотариусите следи за изпълнението на задълженията на нотариусите и на помощник –нотариусите,образува и участва чрез свои представители в дисциплинарни производства срещу тях в предвидените случаи.Според ал.2 Съвета на нотариусите уведомява министъра на правосъдието за резултатите от проверките по ал.1, т.8.При тълкуване на тези разпоредби се налага извод ,че в правомощията на Съвета на нотариусите се включва извършването на самостоятелни проверки,които се отличават от съвместните проверки по чл.80б ЗННД.В

ВКС: Щом липсва отбелязване в регистъра за извършената заверка на подпис, дата и/или съдържание на пълномощното, нотар. удостоверяване е нищожно, дори подписът да е истински

подкрепа на изложеното е и разпоредбата на чл.77,ал.1 ЗННД,според която дисциплинарно производство се образува по предложение на министъра на правосъдието или служебно по решение на Съвета на нотариусите.Следователно Съвета на нотариусите е компетентен самостоятелно да образува дисциплинарно производство.В случая е налице втората хипотеза.

Неоснователно е и второто оплакването за недопустимост на дисциплинарното производство,тъй като всяко едно от нарушенията визирани в разпоредбата на чл.74 от ЗННД е самостоятелно основание за търсене на дисциплинарна отговорност.

По основателността на жалбата.

Производството по дисциплинарно дело № 9/2014 г. е образувано по реда на чл. 77, ал. 1 ЗННД с решение № 11 на Съвета на Нотариусите на Нотариалната камара на Република България по Протокол № 6/26.04.2014 г. срещу нотариус К. Й. П. - Г., за това че, при изпълнение на функциите си като нотариус е извършила нарушение на разпоредбата на чл.590,ал.2 ГПК във вр.чл.5,ал.1,изр.второ и чл.7,ал.1 от Наредба № 32 за служебните архиви на нотариусите и нотариалните кантори,при нотариални удостоверявания на пълномощно с удостоверяване на подпис под рег.№ 0334/17.02.2014 год. и удостоверяване на съдържание под рег.№ 0335,том1,акт № 016 от 17.02.2014 год.,съгласно служебния й архив,което пълномощно е било подписано от упълномощителя пред нотариуса през 2013 год.,а е записано в общия регистър на нотариуса на 17.02.2014 год.

За да наложи на нотариус К. Й. П. - Г. дисциплинарното наказание по чл. 75, ал. 1, т. 3 ЗННД „предупреждение за лишаване от правоспособност” съставът на Дисциплинарната комисия на Нотариалната камара на Република България е приел за безспорно установено, че нотариус П. – Г. не е изпълнила служебните си задължения визирани в разпоредбите на чл. 590, ал. 2 от ГПК, изискващ да се прави бележка в специален регистър за тези удостоверявания, във връзка с разпоредбите на Наредба № 32 за служебните архиви на нотариусите и нотариалните кантори - чл. 5, ал. 1, изр. второ, указващо, че записванията се правят за деня и чл. 7, ал. 1, който изисква тези записвания да се правят хронологично.В мотивите е посочено ,че по смисъла на чл.590, ал.2 от ГПК със заверката върху пълномощно Нотариуса удостоверява, че тези лица са се явили пред него на посочената дата и са подписали пълномощното със съответното съдържание.Когато Нотариуса не е вписал в регистъра си съответното пълномощно е налице нищожност на нотариалното действие, а липсата на каквото и да е отбелязване в Общия регистър на Нотариуса, мотивира извод, че при извършване на заверките не е спазен установения за това ред, липсата на което условие, лишава нотариалното удостоверяване, съгласно чл.179 от ГПК от доказателствена сила да установи, че посоченото действие е извършено на отразената дата, за извършено удостоверяване на дата, подпис и съдържание, което се прави от Нотариуса в специален регистър, т.е. това удостоверяване е част от специалния установен ред за нотариално удостоверяване, спазването на който е предвиден като гаранция за истинността на удостоверяването и като условие по чл.179 от ГПК за доказателствена сила на удостоверяването като официално такова.Посочено е,че в случаите, когато подписите са предварително положени, лицата, чийто подпис удостоверява Нотариуса, следва да изпишат пълното си име и да потвърдят подписа си пред Нотариуса, съгласно разпоредбата на чл. 589, ал.2, изр. второ от ГПК. Такива данни за потвърждаване на подписа на Д. Б./жалбоподател по делото/ няма, като Нотариус К. Й. П. - Г., не е посочила нито в проведено заседанието на 17.06.2014г., нито в писмените си обясненията дадени по реда и в срока на чл.77, ал.2 от ЗННД.

ВКС: Щом липсва отбелязване в регистъра за извършената заверка на подпис, дата и/или съдържание на пълномощното, нотар. удостоверяване е нищожно, дори подписът да е истински

При определяне вида на наказанието дисциплинарният състав е взел предвид, че в дейността си като нотариус К. П. - Г. е нарушила основни принципи на нотариалната дейност, с което е създала предпоставки за нарушаване на сигурността и правния мир. Жалбата е неоснователна.

Упълномощаването за сключване на договори, за които законът изисква особена форма, трябва да бъде дадено в същата форма, но ако договорът трябва да бъде сключен в нотариална форма, изпълномощаването може да бъде направено и писмено с нотариално удостоверяване на подписа и съдържанието, извършени едновременно. Пълномощното, като документ, в частта, в която е обективизирано изявлението на автора-упълномощител представлява частен документ. Нотариалната заверка на подписа върху частен документ е вид нотариално удостоверяване, съобразно текста на чл.569,т.2,пр.4 ГПК. С нотариалната заверка на подписа нотариусът удостоверява, че положеният подпис след думата "упълномощител" е на лицето, което е подписало пълномощното пред него или е потвърдило вече положения подпис. За това удостоверяване са приложими разпоредбите на чл.578,ал.4 и ал.5 ГПК, установяващи изискване изпълномощителят да се яви лично пред нотариуса, който проверява самоличността му въз основа на представения документ за самоличност. Упълномощителят полага подписа в пълномощното пред нотариуса или потвърждава вече положения подпис. Удостоверяването на подписа се извършва с надпис върху документа, съгласно чл.590,ал.1 ГПК, който има формата на квадратен печат на нотариуса. Съгласно текста на чл. 590, ал. 1 ГПК вр. с чл. 280, т. 6 ГПК, подписът на нотариус е задължителен реквизит при удостоверяването, поради което липсата на подпис на нотариуса е равнозначна на липса на заверка на подписите върху частния документ.Целта на нотариалната заверка на подписа на пълномощно за сключване на договор в нотариална форма, е че именно лицето, което се е явило пред нотариуса е подписало частния документ. Нотариалното удостоверяване на подписа върху частен документ по същността си е заверка от нотариуса като длъжностно лице в предвидената от закона форма. В частта на пълномощното отнасяща се до извършване на нотариалното удостоверяване на подписа на посоченото в него като изпълномощител физическо лице същото представлява официален документ.За тези удостоверявания се прави бележка в специалния регистър на нотариуса,който е длъжен всички записвания за деня да приключи със своя подпис и печата преди извършване на първото записване за следващия ден. Безспорно е от приложените по делото писмени доказателства, в т. ч. писмените обяснения на нотариус К. П. – Г. дадени по реда на чл.77,ал.2 ЗННД,че данните за удостоверяванията в Общия й регистър са въведени некоректно – пълномощното е въведено и изпратено в информационната система на Нотариалната камара в деня на записването му в Общия регистър – 17.02.2014 год.,а полагаането на подписа върху пълномощното е през календарната 2013 год.Налице е нарушение на закона във връзка с изпълнение на служебните функции на нотариуса,макар да не са настъпили конкретни вредни последици. Неизпълнението на задължения представлява несъответствие между правно длъжимото и фактическото поведение, т. е. винаги е противоправно поведение, а от субективна страна нарушението се характеризира с вина.

Относно вида и тежестта на наложеното дисциплинарно наказание настоящият съдебен състав приема, че наложеното наказание е съобразено с тежестта на извършеното нарушение, обстоятелствата, при които е извършено нарушението, други смекчаващи и отегчаващи вината обстоятелства, като е спазен принципа на съразмерност и съответност на санкцията към нарушението, съгласно чл.67,ал.4 от Устава на Нотариалната камара.

ВКС: Щом липсва отбелязване в регистъра за извършената заверка на подпис, дата и/или съдържание на пълномощното, нотар. удостоверение е нищожно, дори подписът да е истински

По изложените съображения жалбата като неоснователна следва да бъде оставена без уважение, а обжалваното решение – потвърдено.

С оглед изхода на спора жалбоподателят следва да заплати на ответника по жалбата юрисконсултско възнаграждение в размер на 300 лева.

Водим от горното Върховният касационен съд, състав на IV гражданско отделение

Р Е Ш И :

ПОТВЪРЖДАВА решение от 27.06.2014 год. на Дисциплинарната комисия на Нотариалната камара на Република България, постановено по дисциплинарно дело № 9/2014 год.

ОСЪЖДА К. Й. П. - Г., ЕГН [ЕГН], гр. Р., [улица], вписана в регистъра на Нотариалната камара под № ***, с район на действие Районен съд - Русе да заплати на Нотариална Камара на РБ – гр. София, [улица], ет. 6, юрисконсултско възнаграждение в размер на 300/триста/ лева.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от връчването му на страните пред петчленен състав на Върховния касационен съд.

**Решението е било обжалвано пред 5-членен състав, жалбата -оставена без уважение, като са повторени мотивите на тричленния състав.
Определението е окончателно.**

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 58

гр. София, 29.10.2015 година

Върховният касационен съд на Република България, гражданска колегия, трето отделение в закрито заседание на двадесет и девети септември две хиляди и петнадесета година в [5-членен] състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: СИМЕОН ЧАНАЧЕВ

ЧЛЕНОВЕ: МАРИО ПЪРВАНОВ

ЖИВА ДЕКОВА

ДИАНА ХИТОВА

ДИМИТЪР ДИМИТРОВ

ВКС: Щом липсва отбелязване в регистъра за извършената заверка на подпис, дата и/или съдържание на пълномощното, нотар. удостоверение е нищожно, дори подписът да е истински

изслуша докладваното от председателя СИМЕОН ЧАНАЧЕВ гр. дело № 29/2015 г. и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 80, ал. 3, изр. второ от Закона за нотариусите и нотариалната дейност /ЗННД/ - ДВ бр. 18/25.02.2003 г., вр. § 14 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс /ГПК/, вр. чл. 288 ГПК, образувано по касационна жалба на К. Й. П. - Г. срещу решение № 414/2014 от 01.04.2015 г. по гр. дело № 4813/2014 г. на Върховен касационен съд /ВКС/, състав на гражданска колегия, четвърто отделение.

Ответникът по касация – Н. к., [населено място] поддържа, че не са налице основания по чл. 280, ал. 1 ГПК.

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 283 ГПК и е процесуално допустима.

Предпоставките за допускане на касационно обжалване не са налице поради следните съображения:

С цитираното касационно решение състав на ВКС е потвърдил решение от 27.06.2014 г. на Дисциплинарната комисия на Нотариалната камара на Република България, постановено по дисциплинарно дело № 9/2014 г., осъдил е К. Й. П. – Г., вписана в регистъра на Нотариалната камара под № 218, с район на действие Районен съд – Русе да заплати на Н. к. юрисконсултско възнаграждение в размер на сумата 300 лв. Касационният съд е приел, че оплакването на К. П. – Г. за недопустимост на дисциплинарното производство /според твърденията на жалбоподателката жалбата не била подадена срещу нотариуса и нямала характер на сигнал по ЗННД/ е неоснователно – налице е втората хипотеза на чл. 77, ал. 1 ЗННД. Изводът е направен след тълкуване на чл. 65, ал. 1, т. 8 и ал. 2 от същия закон, които според съдебният състав определят правомощие на Съвета на нотариусите да извършва самостоятелни проверки и да образува дисциплинарно производство. Прието е в мотивите на касационното решение, че оплакването на жалбоподателката за недопустимост на дисциплинарното производство поради това, че не били налице кумулативно изискуемите предпоставки на чл. 74, ал. 1 ЗННД за ангажиране на дисциплинарната ѝ отговорност е неоснователно, тъй като всяко от нарушенията, визирани в разпоредбата на чл. 74 ЗННД е самостоятелно основание за търсене на дисциплинарна отговорност. По съществото на спора ВКС е изложил мотиви за законосъобразност на наложеното от Дисциплинарната комисия наказание по чл. 75, ал. 1, т. 3 ЗННД. По – конкретно съдът е разгледал доказателствата и е приел за установено обстоятелството относно неизпълнение на служебното задължение от П. – Г. по чл. 590, ал. 2 ГПК вр. чл. 5, ал. 1, изр. второ и чл. 7, ал. 1 от Наредба № 32 за служебните архиви на нотариусите и нотариалните кантори, изискващо при нотариални удостоверения на пълномощно с удостоверяване на подпис и удостоверяване на съдържание нотариусът да прави бележка в специалния регистър за тези удостоверения в деня, в който са направени записванията и при съобразяване на изискването записванията да се правят хронологично. В мотивите е констатирано, че пълномощното е подписано от упълномощителя пред нотариуса през 2013 г., а нотариалните удостоверения на пълномощното са записани на 17.02.2014 г. ВКС е приел, че жалбоподателката е допуснала нарушение на закона във връзка с изпълнение на служебните си функции, като нотариус, макар да не са настъпили конкретни вредни последици, както и че наложеното наказание е съобразено с тежестта на извършеното нарушение, обстоятелствата при които е извършено нарушението, други смекчаващи и отегчаващи вината обстоятелства, като е спазен

ВКС: Щом липсва отбелязване в регистъра за извършената заверка на подпис, дата и/или съдържание на пълномощното, нотар. удостоверение е нищожно, дори подписът да е истински

принципа на съразмерност и съответност на санкцията към нарушението. В приложението по чл. 284, ал. 3, т. 1 ГПК е поставен следният въпрос, квалифициран, като материално – правен, който според жалбоподателката „е от значение за точното прилагане на закона и за развитието на правото”: „При ангажиране на дисциплинарната отговорност на нотариуса по смисъла на чл. 74, ал. 1 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност, необходимо ли е да са налице едновременно и двете предпоставки – нарушение на закона и на Устава, или е достатъчно наличието само на една от предпоставките – нарушение на закона или на Устава?”. По така формулирания въпрос, по който ВКС се е произнесъл не е обосновано допълнително основание по чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК, предвидената в закона хипотеза, в която се проявява общото основание /правният въпрос, разрешен от съда/. В случая с приложението по чл. 284, ал. 3, т. 1 ГПК жалбоподателката не е въвела мотивирано изложение относно наличието на съдебна практика, формирана при неточно приложение на закона или съдебна практика, която не е актуална с оглед изменения в законодателството или обществените условия. При твърдение за липсата на съдебна практика страната е задължена да посочи конкретни разпоредби и обоснове съществуващата според нея непълнота, неяснота или противоречивост в правната уредба, което не е реализирано с представеното приложение. В този смисъл са разясненията в т. 4 на ТР № 1/2009 г. от 19.02.2010 г. по т.д. № 1/2009 г. на ОСГКТК, които страната не е съобразила при изготвяне на приложението. В него е изложено лаконично приетото от касационния съд относно допуснатото от К. П. – Г. нарушение, цитирана е текстуално нормата на чл. 74, ал. 1 ЗННД и е отразено становището на жалбоподателката относно смисъла на чл. 74, ал. 1 ЗННД. Приложението не съдържа доводи за непълнота, неяснота на чл. 74, ал. 1 ЗННД или противоречие на тази разпоредба с друга норма. Не са поставени въпроси по смисъла на чл. 280, ал. 1 ГПК и по останалите мотиви на касационното решение, с които ВКС е формирал разрешения по тълкуването на правните разпоредби, приложени при разглеждане на спора. Възпроизвеждането на нормативния текст на чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК не съставлява мотивирано изложение на основание за допускане на касационен контрол. ВКС е извършил тълкуване на чл. 74, ал. 1 ЗННД, който съдържа правна уредба на основанията за ангажиране дисциплинарната отговорност на нотариуса и помощник – нотариуса. Визиранията в тази разпоредба закон и устав са източници на определени в тях задължения за нотариусите и помощник – нотариусите, а виновното неизпълнение на всяко конкретно задължение независимо от систематичното място на регламента му в закона или устава според ясното съдържание на същата разпоредба е основание за реализиране на дисциплинарна отговорност. Поради това същата разпоредба не създава неяснота в правоприлагането и не е налице основание за допускане на касационен контрол по чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК. С оглед на всичко изложено по – горе следва да се приеме, че жалбоподателката не е обосновала приложно поле на основание по чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК, поради което не са налице предпоставки за допускане касационно обжалване на решението на ВКС. При този изход на делото и на основание чл. 78, ал. 8 ГПК жалбоподателката следва да заплати на ответника по жалбата разноски за касационното производство, адвокатско възнаграждение с оглед правната защита, извършена от юрисконсулт. Определено по реда на чл. 9, ал. 3 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнагражденията същото е в размер на 500 лв. Жалбоподателката следва да заплати на ответника по жалбата сумата 500 лв.

ВКС: Щом липсва отбелязване в регистъра за извършената заверка на подпис, дата и/или съдържание на пълномощното, нотар. удостоверяване е нищожно, дори подписът да е истински

По тези съображения Върховният касационен съд, състав на гражданска колегия, трето отделение

О П Р Е Д Е Л И:

НЕ ДОПУСКА касационно обжалване на решение № 414/2014 от 01.04.2015 г. по гр. дело № 4813/2014 г. на Върховен касационен съд, състав на гражданска колегия, четвърто отделение.

ОСЪЖДА К. Й. П. - Г. да заплати на Н. к., [населено място] разноски за касационното производство в размер на сумата 500 лв.

Определението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЧЛЕНОВЕ: